ÁRA 5 LEJ

Taxapostală plătită în numerar conf. aprob. Direcțiunea Generală P. T. T. Nr. 761—1947

VILÁGOSSÁG

KOLOZSVÁR, 1948 február 28, szombat | A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA | V. ÉVFOLYAM 49. szám

Március 6-ig kell igényelni az uj élelmiszerjegyeket

1848 centenáriumának müsora | Jogi tájékoztató

Kormányküldöttségünk Varsóban

GROZA: A két népnek meg kell erősitenie kapcsolatait, hogy ellenálljon a nyugati imperializmus beavatkozási kisérleteinek

VARSÓ. — Kormányküldöttségünk a csütörtöki nap folyamán megérkezett Varsóba. A Groza miniszterelnök vezetésével érkező küldöttséget a pályaudvaron Czyrkiewicz lengyel miniszterelnök üdvözölte, aki rámutatott a két nép barátságának fontosságára. Varsóban Groza miniszterelnök a román kormányküldöttség látogatásának fontosságát emelte ki.

Csütörtökön este Groza miniszterelnök beszédet mondott a varsói rádióban.

— Az elmult háboru tapasztalatai — mondotta Groza miniszterelnök — megmutatják, hogy kik az ellenségeink és kik a barátaink.

— A lengyel és román népnek — mondotta — még jobban meg kell erősitenie baráti kapcsolatait, hogy ellenálljon a nyugati imperializmus beavatkozási kisérleteinek.

— A két nép baráti kapcsolatainak kiépitése nagy mértékben hozzájárul a tartós béke felépitéséhez, melyért a demokratikus népek, élükön a Szovjetunióval, nagy erőfeszitéseket tesznek.

A pénteki nap folyamán megkezdődtek a lengyel-román tárgyalások, melyek a két nép rokonszenvét és barátságát hivatott szerződéses formába önteni.

Czyrkiewicz lengyel miniszterelnök üdvözölte, aki rámutatott a két nép barátságának fontosságára. Varsóban Groza miniszterelnök a román kormányküldöttség látogatásának fontosságát emelte ki.

Az uj szociális szellemü adóreform április 1-én lép életbe

BUKAREST. (Munkatársunk telefonjelentése.) A pénzügyminisztérium a folyó évi április 1-ével életbelépő és az eddigi adózási rendszert gyökeresen megváltoztató rendeletet készit. Az uj adórendszer kidolgozásánál és megállapitásánál figyelembe vesszik az összes szakszervezetek olyan javaslatait, amelyek az egyes termelési ágak teherbiróképességének figyelembevételével az államkincstár jogos érdekeit is szem előtt tartják.

Az adóreformmal kapcsolatban a szakbizottság figyelembe veszi és tanulmányozza a többi demokratikus országok (például Csehszlovákia) adózási rendszerét is. Az uj adóreformot még az uj állami költségvetés előtt be fogják nyujtani az országgyülésnek.

Az uj adózási rendszer életbelépteti az egész országban az adófizetők pontos nyilvántartását és minden adófizető részére adókönyvecskét rendszeresit.

Az uj adótörvény és adózási rendszer gyökeresen egyszerüsiti az eddigi bonyolult adókivetési módozatot, csökkenti, illetve összevonja a különböző adónemek és illetékek számát. Olyan esetekben, amikor a foglalkoztatott dolgozók gazdasági és szociális érdeke megkivánja, lényegesen csökkenti az eddigi tulzott adóösszeget is.

Meg kell menteni Angliát

Az Angol Kommunista Párt kongresszusának határozata

LONDON. — Az Angol Kommunista Párt kongresszusán egyöntetü határozatot fogadtak el, melyben rámutattak, hogy ma az angol munkásosztály komoly és felelősségteljes próbára áll. Eszerint *az angol nép sorsáról van szó a haldokló kapitalizmussal szemben.* Továbbá biztositani *Anglia függetlenségét az amerikai imperializmussal szemben,* végül azt is meg kell lépnie *a szocializmus megvalósitása.*

A feladatokat a munkásmozgalom csak úgy oldhatja meg, ha *határozottan baloldaliyezkedik a jobboldali politikával* és ha a kapitalista osztály elleben a marxista eszmék vezérlik.

A kongresszuson még más határozatokat is hoztak. A egyik határozat arra kéri a kormányt, hogy azonnali hatállyal szüntesse meg a hajógyárak acélkiutalásának korlátozását, mert ez az intézkedés amerikai nyomásra történt.

A határozati javaslat leszögezte azt is, hogy az angol fasiszta szervezetek kifejlődése komoly veszélyt jelent a demokratikus jogok és a béke szempontjából.

A kongresszus révén *az angol munkásosztály ujabb erőt nyert a háborus uszitók ellen és Anglia gazdasági függetlenségének kivivásában.*

A mult évben sokan a szénhiányt csak úgy fogták fel, hogy az átmeneti jellegü. Ma azonban egész Anglia lakossága megérti, hogy valójában *Anglia kapitalista rendszerének egyre jobban elmélyülő válságáról van szó.*

Általános támadást inditott Markosz tábornok

MOSZKVA. — Athéni kormánykörökben hivatalosan is beismerték, hogy Markosz tábornok felszabaditó csapatai az utóbbi időben az egész arcvonalon támadást inditottak.

A peleponnézoszi arcvonalon február 21-én elfoglalták *Gition* városát, mig *Kalamea* és *Patrae* között számos falut keritettek hatalmukba.

A szábad görög rádió jelentette, hogy Markosz tábornok csapatai által inditott támadás során Északpeleponnézoszban előretörnek a szabadságharcos csapatok. Délpeleponnézoszban Kalamata város körül folynak a heves harcok.

Az athéni monarcho-fasiszta lapok is kénytelenek beismerni, hogy a fasiszta csapatok képtelenek ellenállni a szabadságharcosok rohamainak. Igy többek között az athéni lapok beismerik, hogy *Aigion városa és a korintoszi öböl egész partvidéke a szabadságharcosok kezében van.*

A Peleponnézosz déli vidékén néhány nap alatt három megerősitett várost foglaltak el a szabadságharcosok a monarcho-fasiszta táktól.

Az athéni lapok egyöntetüen beismerik, hogy *a királypárti kormány képtelen hatásosan fellépni a szabadságharcos mozgalommal szemben.*

Bucsuösszejövetelt tartott a magyar parlamenti csoport

BUKAREST. — Szerdán este a Magyar Népi Szövetség központi székházában *Kacó* Sándor országos elnök elnökletével bucsuösszejövetelen vettek részt az 1946 őszén megválasztott magyar parlamenti csoport képviselői.

A bucsuösszejövetelen a szónokok visszatekintettek a most bezárult parlament eredményes munkásságára.

Népi demokrácia és igazságszolgáltatás

A szabadságra, egyenlőségre és a tartós békére vágyó dolgozó népek a második világháború után végleg lerázták magukról az évszázados kizsákmányolás és elnyomás nehéz jármát. A fasiszta totális államesszme helyét elfoglalta az együttélő népek testvéri közösségének fenkölt gondolata és gyakorlati megvalósitása, a dolgozók összefogása a kizsákmányoló nagytőke ellen és igy született meg a demokratikus államforma.

A második imperialista világháború üszkös romjain a dolgozók millióinak önzetlen, fáradtságot nem ismerő munkájával megindult egy uj világ épitése, mely jobb és magasabb életszinvonalat biztosit a széles néprétegeknek, a régi államot uj pillérekre helyezi. Ez az uj társadalmi- és államberendezkedési forma a népi demokrácia.

A népi demokrácia, Délkelet-Európa államainak uj és sajátos politikai berendezkedése,

A népi demokrácia, mint teljesen uj alapokra helyezett államformának uj államhatalmi rendje, a régi államberendezés jogszolgáltatásától eltérő, teljesen uj elvekre alapitott jogszolgáltatást követel. Ennek az uj igazságszolgáltatásnak lényege és legfőbb jellemvonása abban áll, hogy a totális és a népi kormányzást kizáró osztálypolitika szolgálatában álló igazságszolgáltatástól eltérően, az államban ezt nem egy külön birói hatalom végzi többé, hanem csupán csak birói szervek, melyek a dolgozó nép érdekeit szolgálják. Ez az uj igazság nem jelképezhető többé Justitia istenasszonnyal, aki bekötött szemmel jobb kezében mérleget tart, mert a dolgozó nép szolgálatában álló és jogait védő igazságszolgáltatásban nincs szükség többé bekötött szemre, mely a kizsákmányoló, uralkodó osztály „jogtalanságait" nem látja meg, sem pedig az egyenlőséget jelképező és eddig a „kiváltságosok" felé billenő mérlegre, mert ez az uj igazságszolgáltatás mindig nyitott szemmel, egyenlően fogja osztani az igazságot.

Ez az uj igazságszolgáltatás támogatja a kormány épitő munkáját és őrködik a demokrácia által megvalósitott eredmények fölött.

A népi demokrácia igazságszolgáltatásának főbb vonásai: a széles néprétegek részére könnyen megközelithető birói szervek, mely lehetővé teszi a gyors jogszolgáltatást és a jogkereső közönségnek a munkától való kevés idejü távolmaradását, a népi elem tevékeny részvétele a jogszolgáltatásban népbirák és népügyészek által, a hivatásos birói kar köztisztviselőkből áll, akiknek jogait és kötelességeit a köztisztviselői szabályrendelet irja elő, a nehézkes alaki formák helyett mindenki részére könnyen hozzáférhető gyors eljárási formák, olcsó jogszolgáltatás és végül jó felkészültségü, képzett, a nép érdekeit védő és annak gondjait és bajait jól ismerő hivatásos birói kar.

A népi demokrácia nem valósulhat meg, az uj tásadalmi rend, gazdasági és politikai élet nem tud előrehaladni egy olyan igazságszolgáltatás mellett, mely nem foglalja magában a fennebb felsorolt jellegzetes vonásokat. Az állam alapja a jog, tovább menve, az igazságszolgáltatás, mely a jog, a törvény végrehajtását szolgálja. Az uj igazságszolgáltatás végül pedig megbékélést és testvéri közösséget kell létesitsen az ország területén együttélő testvérnemzetek között, mert a demokrácia teljes jogegyenlőséget biztosit az államhatalom alá tartozó népek részére.

Az uj idők uj szelleme megköveteli tehát a régi rendszer igazságszolgáltatásának alapjaiban való átalakitását, mert csak igy lehetséges és érhető el a népi demokrácia igazi célja: a szociális demokrácia megvalósitása.

DR. GYÖNGYÖSSY DÁNIEL

Olvasátok a demokrata lapokat

A szabadság zászlai

Balogh Edgár rádióelőadása

Hét esztendővel ezelőtt, 1941 márciusában a Szovjetunió visszaadta a magyar népnek a szabadságharc letörésekor cári kezekbe került zászlókat. A jelképes üzenetet nem lehetett félreérteni. A hazatérő zászlók a második világháboru feszültségei közt arra figyelmeztették a felelős őrhelyen állókat, hogy a cárizmust megdöntő orosz nép nem ellensége, hanem barátja a szabadságszerető magyar népnek s igazán csak a magyar népen múlik, hogy Petőfi szellemében szembefordúljon a német fasiszta ármánnyal.

Zeneszó, kürtrivalgás, ünnepélyes külsőségek fogadták Budapesten a leningrádi múzeumból visszatérő 48-as zászlókat, a történelmi üzenetnek azonban mégsem lett komoly foganatja. A magyar nép uralmát 1919-ben külföldi csapatok segitségével letipró Horthy-rendszer két évtized fenyitéseivel és hirverésével olyannyira érzéketlenné tette a magyarságot tulajdon népi és nemzeti hagyományai, valódi és természetes szükségletei iránt, hogy alig élt már a tömegekben a német hóditás veszélyének tudata s még kevésbé a szomszéd szlávokkal és románokkal való történelmi érdekazonosság nagy 1848-as politikai tanulsága. A zászlók bekerültek a Hadtörténeti Muzeumba, a népet pedig idegen imperialisták zsoldjába állt urak néhány nappal a zászlók visszaadása után rablóhadjáratra inditották a szabad népek hazája, a Szovjetunió ellen.

Az igazi 1848 szelleme azonban nem sikkadt el teljesen. Öntudatos munkások és földmüvesek, haladószellemü értelmiségiek akadtak mindenütt, akik megértették a hazatért 48-as zászlók üzenetét. A szovjetajándék a nemzeti ellenállás jelképévé vált s valljuk be büszkén, hogy különösen Erdélyben keltett széleskörü hatást. Bár a megosztó hitlerista politikának a bécsi döntéssel sikerült nemcsak Erdélyt kettévágnia, hanem az Erdélyben ősidőktől fogva együttlakó magyarságot és románságot is kölcsönös gyülölködésre uszitania, a Horthy-rendszer nem tudta máról-holnapra eltörölni a kisebbségi idők demokratikus magyar mozgalmainak emlékét.

A 48-as zászlók hazaküldésének hirére már 1941 március elején széleskörü mozgalom indult Kolozsvárt, élén a magyar—román megértés és közös szociális haladás régi harcosával, Józsa Béla szobrászmunkással. A kolozsvári magyar irók egy lelkes csoportja, az üzemi munkások, a hóstáti földészek s a székely alkalmazottak közösen sürgették, hogy a kormányzat a 48-as zászlókból küldje Erdélybe Bem legendás hadseregének régi jelvényeit. Március 15-én a régi MADOSz — a 48-as hagyományokat őrző Magyar Dolgozók Szövetsége — vezetése alatt álló mozgalom néhány órára meg is elevenitette a Horthy-Magyarországon már régóta ismeretlen igazi 1848-at. Bár a rendőrség megakadályozta, hogy a munkásság iró-szónoka ünnepi beszédét a demokráciáért s a béke védelméért elmondhassa, a tömeg mégis a demokrácia és a béke mellett tüntetett.

A feleict természetesen a reakció ellenmozgalma a megfélemlitő terror és a szabad erdélyi magyar szó elnémitása volt. A kolozsvári megmozdulás azonban nem maradt hatás nélkül és lényegesen hozzájárult a magyarországi függetlenségi mozgalom kialakitásához. 1942-ben, a rablóháboru kellős közepén, az erdélyi magyarság demokratikus képviselői is bekapcsolódtak az ellenállási mozgalom erőit tömöritő Történelmi Emlékbizottság munkájába s amikor ezt a mozgalmat a Horthy-rendszer pribékjei kegyetlen akasztásokkal és kinzásokkal elfojtották 1943-ban ujra Kolozsvár vette át a kezdeményezést. Az igazi 1848 történelmi tanulságait idéző füzet jelent meg, megint Józsa Béla kezdeményezésére, aki már akkor, mint a Békepárt egyik irányitója, illegálisan dolgozott. Ez a könyv, a „48-as Erdély", tizenhat kolozsvári magyar iró tollából közölt irásokat s bátran hitet tett a szláv—magyar—román egymásrautaltság, a demokrácia népi hagyománya és a béke mellett. A nemzetiségi kérdés megoldásának elengedhetetlen feltételére, a demokráciára, Kovács Katona Jenő iró figyelmeztette ebben a történelmi zsebkönyvben a fasiszta métely hatása alatt álló magyar közvéleményt.

1848 századik évfordulóján illik megemlékeznünk erről a Petőfi, Balcescu és Bem szellemét lehelő kolozsvári kiadványról, amely egy adott politikai helyzetben, a sztalingrádi csata eldőlte után, kihasználva a Horthy-rendszer belső ingadozásait s a terjesztésre vállalkozó munkás-szakszervezetek közvetitésével ezer meg ezer helyre vitte szét ama 48-as zászlók üzenetét. A régi szabadságharcos hősök százéves emlékét idézve illik most megemlékeznünk az igazi 1948 világháborus vértanuiról is. Meg kell emlékeznünk a székely Józsa Béláról, akit még a „48-as Erdély" megjelenésének esztendejében kinzott halálra Szamosfalván a Horthy-rendszer belügyminisztériumi nyomozófalkája. Meg kell emlékeznünk a szilágysági Kovács Katona Jenőről, akit egy nappal a várva-várt felszabadulás előtt hurcolt el Kolozsvárról a néparuló Dálnoki Veress Lajos tábori csendőrsége s adott át kivégzésre a hirhedt Gestapo hóhérlegényeinek. A demokrácia vértanui ők is, mint az aradi tizenhárom, vagy a Makk-féle összeesküvés 1854-ben Marosvásárhelyen kivégzett székely hősei. Az ő áldozatuk igazolja, hogy az erdélyi magyarság legjobbjai a Horthy-rendszer minden szemfényvesztése és önkényeskedése ellenére is hűen ragaszkodtak 1848 márciusi ifjuságának egy évszázadon át elárult örökségéhez, megértették a Szovjetunióból hazatérő 48-as zászlók jelbeszédét s a legsötétebb időben is vállalták a magyar és román dolgozók közös testvéri békeszózatát.

Ami 1848—49-ben a polgári forradalom ingadozó elemeinek belső gáncsvetése s az egyesült osztrák császári és orosz cári hadseregek beavatkozása folytán nem sikerült, 1944 őszén a győzedelmes Vörös Hadsereg előnyomulásával vált lehetővé. A német hóditó fasizmus katonai erejének megsemmisitése s néparuló magyar és román csatlósainak elüzése megnyitotta az utat a népi erők szabad felsorakozása számára. Megvalósult a termékeny román—magyar együttműködés, az 1848 óta elmaradt földreform és a dunavölgyi országok függetlensége s közös haladása a Szovjetunió baráti oldalán.

Nem véletlen, hanem a történelem tanulságainak helyes felismerése, hogy a román demokráciával szoros szövetségre lépő Magyar Népi Szövetség a romániai magyarság legszélesebb tömegeinek részvételével ujitotta fel az igazi 1848 hagyományait. Petőfi és Balcescu szellemét idézve mozgósitott a népi demokráciáért s mozgósit ma is együttélő népeink közös hazájáért, a Román Népköztársaságért. Harcban és munkában a magyar s a román nép egyaránt megtanulta, hogy megtévesztő történelmi délibábok üzése helyett az elkövetett hibák őszinte birálatával kell megitélnie multját, mert csak igy láthatja világosan jelen feladatait és jövőbeli lehetőségeit. Ilyen értelemben értékeltük át 1848 hagyományait is, leleplezvén a népi erők ellenségeit, akik egy századdal forditották vissza itt a Dunavölgyében az emberi haladást. Csakis igy, e szigoru történelmi birálat után villanhattak elénk tisztán és élesen, mindennapos életünkbe hasitó tanulsággal Petőfi és Balcescu demokratikus forradalmának igazságai, amelyek teljes érvényesülésére száz esztendeig kellett népeinknek várakozniok.

Népi Kollégiumi ünnepély Brassóban

Brassóban vasárnap volt a Népi Kollégiumi ünnepély, melyen a MNSz ifjúsági központját Sütő András kiküldött képviselte. A nagy társadalmi érdeklődésről tanuskodóan teljes siker jegyében végbement ünnepélyen nagyszámmal vettek részt a városi munkás és a falusi dolgozó ifjúság, valamint a diákság és a demokratikus hadsereg képviselői.

Az „Alkotás Alapja"

a neve a most szervezett jelentős alapnak, mely műalkotók — irók és művészek — jutalmazója s ugyanakkor támogatója kiván lenni népéért való munkájuk végzésében. A rendszer, mely egykori visszásságok bajtalátott földjén hatalmas erővel és mind több eredmény súlyával szorló lendülettel építi emberi renddé a tájainkat s életünket, új tanuságot tett a művelődés megmérhetetlen fontossága mellett.

Az Alap, melynek a szolgálatában pár nap mulva mosolyt csiráztatón megjelennek a tavaszt köszöntő kedves kis jelvényei, a művészetek új tavaszba hajló táját műveli meg adakozóvá, terméstérlelő nyár igéretével. Jóvoltából irók és más művészek eljutnak oda, ahová a multban sok nyűgös, gáncsos körülmény miatt csak gyéren s nehezen juthattak el, — eljutnak már nem bőjttel fizetett tanulmányi kirándulásra és munkaközben való ismerkedésre a néphez, az üzemek és a föld munkásaihoz, akikkel hetekre együtt maradva, tanulnak s tanitanak.

A kezdeményezés hatalmas lépés a rend utján, amelyen haladunk. Az élmény, melyhez az Alap segiti a müvészalkotást, kétségtelen mihamar gazdag gyümölcsbe érik: művek, melyeket eleddig szándék csiraforsába nyűgözött alkotó időtől s tapasztalástól megfosztó, de szükséges sok körülmény, s feléled a népből sugalmazott s a néphez beszélő igaz művészet, a legszebb, vagy inkább egyetlenegy.

Ezt hirdeti meg kedves köszöntéssel március pár nap mulva ránk mosolygó, nagy céllal gazdagitott, kis jele.

Bosszut lihegnek Vista leleplezett uzsorásai

Meddig lesz még nagy legény Oltyán Márton és Tósa Tivadar?

MAGYARVISTA. — A község ma olyan, mint egy felkavart hangyaboly. A falu nagyobb része — örvend, mig néhány nagygazda, akik akadályozták a falu egészséges kibontakozását, haragszik és bosszut lihegő.

Mi is történt? Néhány héttel ezelőtt tartott népgyülés keretében a falu sokat szenvedett és kihasznált kis- és szegény gazdái nyiltan szemébe vágták a presbiteriumot és a szövetkezet vezetőségét „megszállva" tartó, a haladás szelleme ellen acsarkodó, régi időket sóhajtozó nagygazdának, hogy *elég volt! Meg kell ujulnia az egyháznak is, de nem maradhat régi a szövetkezet sem. Mindkettő a népé és azt is kell, hogy szolgálja.*

A nagygyülésen *Szallai* András mihók, a földmüves szakszervezet elnöke nyiltan szemébe mondotta a falu harácsolóinak, hogy a mult nincs többé. Nem akar a falu kiuzsorázott, szegény földmüves rétege kárpótlást, de már itt az idő átengedni az évszázadok óta lefoglalt és nemzedékről-nemzedékre átszálló kurátori széket és szövetkezeti elnökséget, valamint presbiteri és igazgatósági helyeket.

Vista népe egyetért Szallai Andrással!

A szövetkezet vezetősége a falu nyilt hadüzenetére először megijedt. Gyülést hivott egybe és félelmében igéretet tett, hogy az uj választásokat nemsokára meg is ejtik. Később a vistai szövetkezet elnöke, *Szallos* Márton jáger 25 holdas gazduram beszaladt Kolozsvárra, kivel igen, kivel nem beszélt, nem tudják, de „tanácsot" kapott, mert amikor visszatért Vistába, büszkébben járt-kelt mint eddig. Vajjon milyen tanácsot adhattak a nép ellen acsarkodó vistai szövetkezeti vezetőségnek? Bármi is legyen az, Szallai és társai vegyék tudomásul, hogy a vistai és más községek szövetkezeti ujjáépitését és megtisztitását semmiféle „jó tanáccsal", de semmiféle nagyképüséggel sem fogják megakadályozni.

Magyarvista a multban kemény kézzel tisztitotta meg sorait a népellenes elemektől. A tisztogatás azonban nem volt teljes. Ezt bizonyitja az a tény, hogy még nagyon sokan vannak, akik meghúzódnak a demokrata szervezetekben. Ezeknek felkutatása és leleplezése nem késlekedhetik.

Nem érthetjük meg például, hogy mit keresnek a demokratikus szervezetekben *Oltyán* Márton és *Tósa* Tivadar.

Oltyán Márton, a szövetkezet boltkezelője volt az, aki a Bolyai Tudományegyetem részére gyüjtött élelmiszert eladta és csak a falu népének leleplezése után — több hónapi késéssel — számolt el a falu lakóitól begyüjtött, részben ingyen adományozott liszttel. Oltyán Márton még ma is a nagygazdákkal tart. A szövetkezetben basáskodó nagygazdák ellen harcoló demokratikus szervezetek vezetőit nyiltan fenyegeti. Igy *Székely* György helyi MNSz elnököt azzal fenyegeti, hogy felgyujtja a házát, *Szallos* András mihók földmüvesszakszervezeti vezetőt meg akarja ölni, mig *Nyilas* Ilonát, az Egységes Nő Szervezet központi bizottságának tagját meg szeretné verni.

Miért olyan nagy legény Oltyán Márton? Kik biztatják a demokratikus szervezetek vezetői ellen? Meddig türi ezt a falu józan gondolkozásu lakossága?

Tósa Tivadar pedig nyiltan szidja azokat, akik a „nagygazda sógort" — aki már évtizedek óta ugy a szövetkezet, mint a presbiterium egyik rossz szellemé — leleplezték. *Tósa* Tivadar vistai kisgazda nem veszi észre, hogy ő a „nagygazda sógor" vagy „koma" eszköze. Ott, ahol már nem érhet el hatalmával, a pénzzel, oda fel akarja használni a szegény rokont, akit a nép bizalma a demokratikus szervezet élére állitott. *Tósa* Tivadarnak választania kell vagy a gazda-sógor, vagy a nép között.

— *sz.* —l.

Dunatáji előadássorozat a debreceni nyári egyetem munkatervében

BUDAPEST. — A magyar vallás- és közoktatásügyi minisztérium sajtószolgálatának a közlése szerint a debreceni nyári egyetem a dunatáji jelleg kidomborítása érdekében az idén azonkívül, hogy hallgatókat hív meg a Magyarországgal szomszédos délkeleteurópai államokból, műsorába *dunatáji előadássorozatot is iktatott*, mely a dunai kérdések egész sorát felöleli s elsősorban a középiskolai tanárság ismereteit hivatott gazdagitani.

Ugyanez a hírforrás közli, hogy a magyar vallás- és közoktatásügyi minisztérium eddig 10—10 ösztöndíjat biztosított a baráti délkeleteurópai országokban kutató magyar tudósoknak. Ezt a számot a jövő évben *30—30-ra növelik és az a terv, hogy évről-évre tovább emelik.* A kulturegyezmények szellemének megfelelően a magyar kultuszkormány továbbra is előmozditani kivánja azokat a kulturális cserekapcsolatokat, amelyeket olyan nem állami intézmények tartanak fenn, mint a Magyar Irók Szövetsége, a Magyar—Román és a Magyar—Jugoszláv Társaság, továbbá az ifjúsági egyesületek.

Az Állami Magyar Szinház és Opera közleményei

Gondos rendezésben, kitünő szereposztásban, stilusos díszletekkel és kiállitásban kerül ma este felujitásra Molière ragyogó vigjátéka, a „Tartuffe". A nagy francia vigjátékiró egyik legremekebb müve ez a darab, amelynek középpontjában az álszent, képmutató Tartuffe áll, aki szelid, szemforgató külseje alatt telve van önzéssel és kapzsisággal, de végül is elnyeri méltó büntetését. A pergő ütemű, mindvégig mulatságos komédiában Imrédi Géza játsza a képmutató Tartuffe-öt, mig a többi szerepeket Bara Margit, Benes Ilona, Krémer Manci, Dorián Ilona, Csóka József, Senkálszky Endre, Perényi János, Flóra Jenő, Sebő László és Angi Béla alakitják. Kőmüves Nagy Lajos rendezése és Szakács György díszletei járulnak hozzá a kitünő együttes művészi teljesitményéhez, amely máris előre biztositja az idei Molière felujitás sikerét.

A „Tartuffe" a pénteki bemutatón kivül szombaton és vasárnap este is műsoron van.

Szombaton délután „Az ördög cimborája"-t játsza a szinház a tanulóifjuság részére, mig vasárnap délután a „Három ember a hóban" tölti ki a műsort.

AZ ÁLLAMI MAGYAR SZINHÁZ ÉS OPERA MŰSORA:

Pénteken este fél 8 órakor: *Tartuffe.* Bemutatóbérlet 21 szám.

Szombaton délután 4 órakor a szervezett munkásság részére: *Az ördög cimborája.*

Este fél 8 órakor: *Tartuffe.*

Este fél 8 órakor: *Tartuffe.* Napibérlet 29 szám.

Vasárnap délután 4 órakor: *Három ember a hóban.*

A ROMÁN NEMZETI SZINHÁZ ÉS OPERA MŰSORA:

Február 27-én, pénteken este fél 8 órakor: *Traviata.*

Február 29-én, vasárnap este fél 8 órakor: *Relache.*

Március 1-én, hétfőn este fél 8 órakor: *Pagliacci és Coppelia.*

Március 3-án, szerdán este fél 8 órakor: *Lakmé.*

KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:

CAPITOL: *A kémelhárítás titkai.*

CORSO: *Szerelem muzsikája.*

FÓRUM: *Stan és Bran a feltétlenül karmaiban.*

POPULAR (volt Royal): *Az árvák harcosai.*

RIO: *Egy fegyenc regénye.*

SELECT: *A titokzatos gyönyör.* A főszerepben George O'Brien.

URÁNIA: *William Boyd „A vadnyugati lovas" főszerepében.*

EMGE tanfolyam Mikefalván

MIKEFALVA. — A község tanulnivágyó gazdái kéthetes EMGE tanfolyam keretében bővitették ki szaktudásukat. A záróünnepségen hatalmas tömeg jelenlétében vizsgáztak. Az ünnepségen résztvett Huszár Sándor országgyülési képviselő is.

Huszár Sándor országgyülési képviselő meleg szavakkal méltatta a kéthetes tanfolyam jelentőségét ugy helyi, mint országos viszonylatban és kihangsulyozta, hogy ezek a tanfolyamok országszerte az ifju Román Népköztársaság megerősitését szolgálják és a termelés jegyében zajlanak le.

„Megujhodás előtt közigazgatásunk"

[illegible] tegnapi vezércikkünkbe, melyet dr. Demeter János egyetemi tanár irt a készülő közigazgatási reformról, sulyos nyomdahiba következtében értelemzavaró hiba csuszott be. A vezércikk harmadik bekezdésének helyes szövege a következő: „A marxizmus és a leninizmus — mondotta a belügyminiszter — arra tanit bennünket, hogy az államhatalom problémája olyan alapvető tényező, amelytől nagymértékben függ az ország gazdasági, szociális és kulturális fejlődése is."

Digitized by Babeş-Bolyai University Library

A magyarság időszerű kérdéseit vitatta meg a MNSz központi gazdasági bizottsága

Javaslatot terjesztenek elő a Székelyföld villamosítására

Eredményesen folynak az EMGE mezőgazdasági tanfolyamai
Minden megyeszékhelyen méhészeti tanfolyamot rendeznek

BUKAREST. — A Magyar Népi Szövetség központi gazdasági bizottsága Bukarestben ülést tartott, amelyen az időszerű gazdasági kérdések kerültek megvitatásra. A gazdasági bizottsági ülésen résztvettek Gaál Kálmán, a Magyar Népi Szövetség központi végrehajtóbizottsági tagja, a központi gazdasági bizottság tagja, Murkó Gyárfás, a Magyar Népi Szövetség politikai titkárságának tagja, országgyülési képviselő, dr. Csákány Béla politikai titkársági tag, a Nemzeti Bank igazgatósági tagja, Vass Márton, az EMGE elnöke és a MNSz országos alelnöke, Bende Béla képviselő, az Erdélyrészi Méhészegyesület elnöke, Antal Dániel képviselő, dr. Sólymos Iván pénzügyminisztériumi tanácsos, Czikó Lőrinc képviselő, Szakáts János képviselő, György Endre szövetkezeti minisztériumi tanácsos és dr. Berivoy János, a Romacom Rt. vezérigazgatója.

A bizottság elkészitette a munkatervet, amelynek alapján a gazdasági ülésen elhangzott inditványok kivitelezésre kerülnek és amely munkaterv hivatott lesz népi tömegeinket az ország gazdasági életébe minél hathatósabban bekapcsolni. Az elhangzott jelentésekből kiemeljük a következőket:

Esnek az árak Nagyküküllőben

Nagyküküllő megye január havi jelentésében beszámol arról, hogy a tavaszi takarmány vetéséhez szükséges pillangós-takarmánymagvakat megfelelő mennyiségben és elég kedvező áron lehet beszerezni. Jelentést tett arról, hogy a termények árai nagy esést mutatnak. Igy például egy véka buza ára 450 lej, egy véka kukorica ára 80 lej, egy véka zab ára 120 lej (mindenütt 20 literes véka érendő). Egy liter tehéntej 20 lej, savanyitott 30 lej, vaj kilónként 250 lej, főzőolaj literenként 100 lej. Csösztálylu takarmányszéna 350–400 lej mázsánként.

A csikmegyei beszámoló legjellemzőbb része, hogy a megyei „Federálé" a falusi szövetkezetek részére 1947 szeptember 1-től mostanig a következő fontosabb árucikeket osztotta ki a falusi lakosságnak: 3500 kiló gyapotot, 250 ezer méter ruházati cikket, 75 ezer méter szövetet, 145 darab gazdasági gépet, 30 ezer kiló vasszeget, 150 ezer kiló cukrot, 60 ezer kiló ételolajat stb., összesen 4 millió stabil lej értékben.

A székelyföld villamosításának terve

Gaál Kálmán ismertette a Magyar Népi Szövetség bizottságának a Nemzetgazdasági Főtanácsnak (Comisia de Redresare Economică) tett látogatását, amely alkalommal a Székelyföld villamosításának tervéről folytak megbeszélések. Ennek eredményeképpen előterjesztést kell tenni a Nemzetgazdasági Főtanács elé, hogy hol, milyen és mennyi anyag állanatnyilag rendelkezésre áll. Az előterjesztés elkészitését a Magyar Népi Szövetség gazdasági bizottsága felvette munkatervébe.

A küldöttség kérte a Nemzetgazdasági Főtanácsot, engedélyezze, hogy a Teles és Visó között épitendő vasutvonal egy szakaszán a Magyar Népi Szövetség megalakitandó munkabrigádja végezze meg. A Nemzetgazdasági Főtanács az ajánlatot nagy örömmel fogadta.

A gazdasági bizottság foglalkozott a mezőgazdasági hitel kérdésével is, amelyet sertéshizlalás, állattenyésztés, szőlőtermelés stb. céljaira kapnának a falusi gazdák és elhatározta, egyrészt a kapcsolat felvételét a Nemzeti, illetve Mezőgazdasági Bankokkal, másrészt az érdekelt gazdakörökkel.

Egyesülnek a román-magyar szövetkezetek

György Endre szövetkezeti miniszteri tanácsos közli az INCOOP-al folytatott megbeszéléseit, melynek eredményeképpen egyrészt a vegyeslakosságu vidékeken müködő román és magyar szövetkezetek, másrészt a Székelyföldön egy községben müködő, azonos célu, ugynevezett régi tipusu és ujtipusu szövetkezetek a legközelebbi jövőben fuzionálni fognak. Ez a megállapodás megnyitotta a lehetőségét annak, hogy a romániai magyarság a szövetkezeti mozgalomban is a nemzeti jogegyenlőség alapján részt vehessen a közös munkában, a közös jogokban.

Az INCOOP a napokban nagyjelentőségü rendeletet bocsátott ki, amely a szövetkezeti fuziók végrehajtását szabályozza. A rendelet a többi között a következőket tartalmazza:

1. A megyei Federálék megbizottai, a „Szövetség", illetve „Kaláka" Központ megbizottaival közösen keresik fel a fuzionálandó szövetkezetek vezetőségeit és ott közös gyülésen, román és magyar nyelven ismertetik a fuzió célját.

2. A fuzió utján létrejövő uj szövetkezet vezetőségét a megyei Federálé igazgatósága nevezi ki.

3. A helyszini kiszállás alkalmával elkészitik a fuzionáló szövetkezetek mérlegét is, amely alapját alkotja az ujonnan megalakitandó szövetkezet anyagi helyzetének.

4. Az uj szövetkezetnek uj cégelnevezést kell adni.

5. Az uj szövetkezet a lehetőségek keretein belül arányosan veszi át mindkét szövetkezet terheit.

A szövetkezetek fuzionálása Kolozs, Marostorda, Szamos, Szilágy, Szatmár, Bihar és Torda-Aranyos vármegyékben már megindult és a közeli napokban Brassó, Háromszék és Csik megyében is megindul. Udvarhely, Temes és Arad megyékben március 1-én kell hogy befejeződjék az egyesités munkája.

Sólymos Iván dr. beszámolt arról, hogy Szilágy megyében tett látogatása alkalmával a megyei gazdasági bizottság a megye gazdasági kincseinek feltárását tüzte ki munkaprogramjául.

Antal Dániel a legtöbb helyen már megindult tavaszi munkálatokat ismertette, valamint a gyümölcsfák takaritására és hernyótlanitására beinditott munka sikerét. Inditványt tett arra, hogy a vetőmagvak házilag való megtisztitását el kellene tiltani és csak a mezőgazdasági kamarák részéről megtisztitott magvak elvetését szabadna engedélyezni, mert ma az a helyzet, hogy a legjobban termő megyék pillangós-növénymagvak készletei is fertőződöttek.

Antal Dániel ismerteti a földmüvelésügyi minisztérium legelőfeltörés ügyében kiadott rendeletét, amely azt a célt szolgálja, hogy a legelőkön található bozótok és más, a legelésre alkalmas növények a feltöréssel eltünjenek. A feltört legelőkre kapásnövényeket kell ültetni, hogy majd később ujra legelőkké változtathassák át.

A székelyföldi méntelep terve

Szakáts János javaslatot tett méntelep létesitésére. A méntelep Háromszék megyében, Oltszemen, e célra alkalmas 27 holdas birtokon létesülne, mely birtok a REAZIM kezelésében van. A gazdasági bizottság ezzel a kérdéssel kapcsolatban elhatározta, hogy pontos terv kidolgozása után érintkezésbe lép az illetékes szakminisztériummal.

58 EMGE tanfolyamot fejeztek be

Vass Márton, az EMGE elnöke a mezőgazdasági tanfolyamokról számolt be. Eddig 58 tanfolyamot fejeztek be, 15 tanfolyam még folyik és a tavaszi munkák teljes beinditásáig körülbelül még 27 tanfolyamot szándékszik tartani az EMGE. Felemlitette a mezőgazdasági eszközök hiányának kérdését és javaslatot tett, hogy a vasszerszámok beszerzésére a Szentkeresztbányai Vasgyárral kellene felvenni a kapcsolatot. Fontosnak tartja már most *jó cséplőgépekről gondoskodni.* Ebben az ügyben a gazdasági bizottság azonnali részletes javaslat benyujtását kéri az EMGE részéről.

Munkában a méhészek

Bende Béla részletes jelentést ad az Erdélyrészi Méhészeti Egyesület munkájáról. Közli a gazdasági bizottsággal, hogy a mult év folyamán megalakult az *Országos Méhészeti Egyesület* is, Bukarest székhellyel, amelyhez csatlakozott mind a Bánsági, mind az Erdélyrészi Méhész Egyesület. Az Erdélyrészi Méhész Egyesületnek tulajdonképpen Federálé jellege van, mert kebelébe több méhészkör tartozik és egyuttal az EMGE leányszervezetének tekinthető. Levelezése magyar nyelven történik és az év folyamán *minden megyeszékhelyen méhészeti tanfolyamot szándékszik tartani,* amelyet központilag irányitanának, az Országos Méhészeti Egyesülettel egyetértésben. A tanfolyamokat román és magyar nyelven fogják tartani. *Az Erdélyrészi Méhészeti Egyesület Csik megyében kaptárgyártó üzem felállitását tervezi, amely egész Erdélyt ellátná szakszerü kaptárakkal.*

A romániai magyar dolgozók

időszerű gazdasági kérdéseit vitatta meg a Magyar Népi Szövetség központi gazdasági bizottsága Bukarestben. Azokat a kérdéseket, amelyek nemcsak szervesen beleilleszkednek az ország gazdasági helyreállitása, a háborus romok eltakaritása és az uj szociális és gazdasági rendszer megalapozására irányuló nagyszabásu munkatervbe, hanem közvetve kihatással vannak minden fizikai és szellemi dolgozó életszinvonalának megjavitására is.

A Székelyföld villamositásának terve, amelyet a MNSz bizottsága a Nemzetgazdasági Főtanácsnál elvileg letárgyalt, a székelyek részére teremtene bőséges munkaalkalmat, kenyérkeresetet s jelentősen hozzájárulna az ország gazdasági vérkeringése fokozásához is. Szakemberek, mérnökök, müszaki képzettségüek, kézművesek, kisiparosok tömege jutna foglalkoztatáshoz, az ipari termelés szinvonala pedig jelentősen emelkednék.

Gondot fordit a MNSz gazdasági bizottsága a mezőgazdasági hitelek kérdésének olyan rendezésére, hogy az állattenyésztés, sertéshizlalás, gyümölcs- és szőlőtermelés céljaira a magyar dolgozó földmüvesek megfelelő olcsó kamatu és hosszulejáratu kölcsöntőkéhez juthassanak és ebből fedezhessék a kisbirtokok holt és élő leltárának feljavitását.

A román és magyar szövetkezetek testvéri egyesülése a szövetkezeti mozgalom széleskörü kiterjedését és megerősödését jelenti. Nemcsak arra alkalmas a szövetkezeti fuzió, hogy a falvakban együttélő két nemzetiséget lelkileg megbékitse, de biztositja a falu dolgozói részére az olcsó iparcikkekkel, mezőgazdasági munkaeszközökkel, lábbelivel és más fontos árucikkekkel való megfelelő ellátását is.

Szilágy megye természeti kincseinek feltárására Sólymos Iván dr. képviselő tett javaslatot. A szilágymegyei barnaszénbányák korszerüsitése, az állattenyésztés és a gyümölcstermelés minőségi és mennyiségi megjavitása az egész vármegye gazdasági életére jótékony hatásu lenne.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület tanfolyamai kitünő eredménnyel zárultak. A magyar gazdák, földmüvesek gazdagitották elméleti és gyakorlati tudásukat és az elsajátitott ismereteket a maguk és a közösség javára hasznosithatják a többtermeléssel.

A méhészek — ennek a kedves, hasznos termelési ágnak müvelői — nem akarnak kimaradni a gazdasági ujjáépités és szervezkedés nagyarányu munkájából. Román és magyar méhész lelkesedéssel csatlakozott az Országos Méhészeti Egyesülethez. Román- és magyarnyelvü méhészeti tanfolyamokat rendeznek, Csik megyében pedig kaptárkészitő üzem felállitását tervezik, amely egész Erdélyt ellátná szakszerü kaptárokkal.

Ime, nagy vonalakban az a nagyszabásu gazdasági munkaterv, amelyet a Magyar Népi Szövetség központi gazdasági bizottsága tüzetesen megvitatott és amelyet a demokratikus kormány támogatásával meg is valósithat, ezzel segitve elő a Román Népköztársaság gazdasági fejlődését és a romániai magyar dolgozók jobb életlehetőségeinek biztositását.

k. n. l.

Előre tör a kinai demokrata hadsereg

BUKAREST. — A kinai demokratikus hadsereg általános támadásai során ujabb sikereket ért el.

Mandzsuriában elfoglalta Ten-Si-Hua fontos ipari várost. A Tai-Han hegyekben folytatott harcok során igen sok erőditményt foglaltak el. Mukdentől nyugatra hatalmas támadást inditottak a Csangkájsek-csapatok utolsó állásainak bevételére. Lang Teng várost elfoglalták, ugyancsak Kamang tartományban Cse-Cseng város is a szabadságharcos csapatok kezébe került.

Mozduljon meg a székely értelmiség a Román Népi Köztársaság feladataiért

CSIKSZEREDA. — (Munkatársunk telefonjelentése.) *Balogh* Edgár és *Kenyeres* Pál, a MNSz központi népmüvelési ügyosztályának kiküldöttei kedden Csik vármegye MNSz-szervezetének népmüvelési felelőseivel tartottak értekezletet. Az értekezleten *a székely értelmiség mozgósitásáról volt szó a Román Népköztársaság uj nagy feladataiért.*

A kiküldöttek az uj magyarnyelvü faipari középiskola előadóival együtt megnézték a csikzsögödi régi Mikó-kuriát és a Nagygalaczi-féle butorgyár épületében folyó munkálatokat. *A székelység jövője szempontjából nagyjelentőségü faipari középiskola március folyamán ide költözik át és itt kap elhelyezést az uj fafaragó müvésztelep is,* amely a Székelyföldet uj népi müemlékekkel fogja ellátni 1848 centenáriumi ünnepségek alkalmából.

Szerdán este *Balogh* Edgár nagysikerü előadást tartott Csikszeredán nagyszámu közönség előtt az 1848-as magyar és román forradalomról.

Március 6-ig kell igényelni az uj élelmezési jegyeket

KOLOZSVÁR. — Az uj élelmezési jegyek kiosztását szabályozó miniszteri rendelet alapján minden állami-, közs- és magánintézmény, üzem és vállalat, stb. köteles március 6-ig a városi közellátási hivatalnál bejelenteni munkásainak nevét, a részükről ténylegesen végzett munka nemét és családtagjainak számát és csoportját, aszerint, hogy 14 éven felülieik, vagy 14 éven aluliak.

A bejelentéshez szükséges nyomtatványok beszerezhetők a közellátási hivatal Kogalniceanu—Farkas-utca 4 szám (I. emelet, 17 számu szoba) alatti hivatalos helyiségében.

A bejelentés határideje március 6-án lejár. E hetáridő után a hivatal nem fogad el és nem vesz figyelembe semmiféle bejelentést.

Azok, akik a kitüzött határidőig nem teljesitik bejelentési kötelezettségüket, a közellátási törvénybe ütköző szabotázs büncselekményét követik el és e törvény alapján inditanak eljárást ellenük. — Ezenkivül alkalmazott munkásaik elvesztik a magasabb fejadagra jogositó jegyeiket.

Amerikai hadihajók Triesztben

WASHINGTON. — Jugoszlávia amerikai nagykövete jegyzéket nyujtott át az USA külügyminisztériumában, amelyben a jugoszláv szövetséges népköztársaság kormánya tiltakozik amerikai cirkálók Triesztbe történt érkezése ellen. A jegyzék megállapitja, hogy *ezek a cselekmények az olasz békeszerződés megsértését jelentik.*

Ifjusági értekezlet

BUKAREST. — A Magyar Népi Szövetség központi ifjusági bizottsága néhány nappal ezelőtt háromnapos értekezletre ült össze Bukarestben, hogy megvitassa a romániai demokratikus magyar ifjuság legsürgősebb tennivalóit. A háromnapos értekezlet főbb pontjai: az egységesitési munkálatok meggyorsitása, az itt-ott felmerülő akadályok elháritása, az ujjáépitésbe való bekapcsolódás, a népi kollégiumi mozgalom helyes kiértékelése, a jelenlegi politikai és gazdasági követelményeknek megfelelően, az országos népikollégiumi hét megrendezése, a világifjusági hét előkészitése és végül a szabadságharcos görög ifjuság támogatása.

Az értekezlet első napján *Biró* Béla, *Ötvös* Lajos és *Koszti* G. István tették meg politikai és szervezeti jelentésüket. Központi beszámolót tartott *Kothay* Miklós, országos ifjusági felelős és *Sütő András.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

HIREK

VILAGOSSAG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 19-11.
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR.
Előfizetési díj egy hónapra 120 lej. Papok, tanítóknak, nyugdíjasoknak 100 lej. — Postacsekkszám: 40.625.

„Jószomszédság dalai"

BUDAPEST. — A Magyar Dolgozók Énekkarainak Országos Szövetsége a fenti címmel nagyszabású, kitünően sikerült hangversenyt rendezett. Ortutay Gyula magyar közoktatásügyi miniszter bevezető beszédében Bartók Bélára emlékeztetve rámutatott a zenei kapcsolatok erősítésének a népek közötti barátság mélyítésében való jelentőségére. A hangverseny műsorán magyar, orosz, délszláv, bolgár, román, lengyel, szlovák dalok szerepeltek a legkiválóbb magyar munkáskórusok előadásában.

ÉRTESITJÜK szilágymegyei bizományosainkat, előfizetőinket, hirdetőfeleinket és olvasóinkat, hogy lapunk szilágymegyei képviseletével Görbe Sándor nagykárolyi lakost biztuk meg. Cime: Nagykároly, Temető-utca 46.

AZ ERDÉLYI MUZEUM-EGYESÜLET természettudományi és matematikai szakosztálya ma, február 27-én, pénteken délután 5 órakor tartja meg szaküléset a Bolyai Tudományegyetem fizikai intézetének tantermében (Arany János-utca 11., II. emelet, 219 számu terem). Előadást tartanak dr. Balogh Ernő, Nyárády E. Gyula és ifjabb Xántus János dr.

EGY TONNA AMERIKAI CIGARETTÁT csempészett be Olaszországba egy jól megszervezett banda. A csempésztársaságot leleplezték, tagjait letartóztatták.

BORZALMAS VASUTI SZERENCSÉTLENSÉG TÖRTÉNT SVÁJCBAN. A Radon jelentése szerint vasárnapról hétfőre virradó éjjel a zürichi-tótól délre kisiklott és felborult egy vonat. A szerencsétlenség következtében 19 utas, köztük 6 asszony és egy 12 éves gyermek meghalt. Kórházba szállíttottak 48 sebesültet, akiknek állapota rendkívül súlyos. A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat.

A KÜLFÖLDI ÁLLAMPOLGÁROK romániai tartózkodási engedélyét — függetlenül attól, hogy szakmabeli munkavállalók, vagy nemdolgozók —, valamint a pirosszínű igazolvánnyal rendelkező hontalanok tartózkodási engedélyét a folyó évi október 1-ig minden alakiság nélkül meghosszabbitották. Az összes külföldi állampolgárok kötelesek 30 napon belül az illetékes pénzügyigazgatóságnál a tartózkodási engedély díját befizetni.

A LOMÁSI FAIPARI VÁLLALAT Marosgalócáson levő fűrészüzemében az elmult évben 933 köbméter faanyagból készített ládákat.

ARADON a dolgozók olcsó hússal való ellátására csirketenyésztő telepet létesítenek. A földművelésügyi minisztérium megfelelő számban csirkeeltetőgépeket bocsát Arad város rendelkezésére. A termelési terv szerint már az első évben többezer csirkét és tyukot tenyésztenének.

A VOLT KOLOZSVÁRI ERDÉLYI ÉS BÁNSÁGI UJSÁGIRÓK SZAKSZERVEZETÉT minisztertanácsi határozattal feloszlatták. A volt szakszervezet összes ingó és ingatlan vagyona a Művészek, Irók és Ujságírók Vegyes Szakszervezetének tulajdonába megy át.

A „Világosság" a Te lapod!

FELHIVÁS! 5000 lej jutalmat adok annak az utcai szekeres, taligás, vagy kézi fuvarozó munkásnak, aki nyomra vezet. 1947 decemberben, karácsony előtt a Malom-utca 29 számu Izsák-féle kétemeletes ház bezárt padlásáról, amely feltörve nem volt, valaki jogtalanul elszállitott egy nagy, új halványpiros, csikos sezlont. Felhivom azt, aki ezen tulajdonomat a házban valakitől átvette, vagy jóhiszemüleg megvásárolta, mielőtt a rendőrségen feljelentést tennék, tudasson a „Világosság" kiadóhivatalába Tamás Katalin névre. 621

OROSZ NYELVTANFOLYAM. Az ARLUS kolozsvári szervezete orosz nyelvtanfolyamot indit mind kezdők, mind haladók részére. Kéri mindazokat, akik már beiratkoztak, vagy beiratkozni szándékoznak, hogy március 2-án, kedden délután 6 órakor jelenjenek meg a Bob—Mester-utcai 7. számu elemi iskolában, ahol közösen megállapitják az órarendet.

MEZŐTELEGDEN Ganges György földműves ittas állapotban vizet akart felhúzni a gémeskútból. Egyensúlyát elvesztve, belezuhant a kútba. Belefulladt.

AZ ERDÉLYI NÉPI KÁRPÁT EGYESÜLET előadássorozatában március 1-én, hétfőn, dr. Kovács Margit „Természetjárás és egészség", míg március 4-én, csütörtökön dr. Török Zoltán egyetemi tanár „Erdély természeti kincsei" címmel tart előadást. Az előadások délután fél 7 órakor kezdődnek, és azokat színes vetitett képek kisérik. Vendégeket szívesen látnak.

AZ ÁLLAMI MAGYAR KERESKEDELMI FIULICEUM értesíti az iskola barátait és a tanulóinak szüleit, hogy február 29-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az iskola VIII. oszt. tantermében szülői értekezlettel egybekötött iskolaszéki közgyűlést tart.

(*) DR. SZÁSZ TIBOR klinikai orvos, nőgyógyász, szülész, rendelőjét áthelyezte December 30-utca (volt Unió-utca) 9 szám alá. Rendel 3—5-ig.

KÉMÉNYTÜZ A ROOSEVELT UTCÁBAN. A tegnap az esti órákban kigyulladt Kolozsváron a Roosevelt-utca 5 számu háznak az egyik kéménye. Az idejében kivonult tűzoltóknak sikerült a tüzet idejében eloltani.

Két öngyilkosság Kolozsváron

KOLOZSVÁR. — A tegnapi nap folyamán két izben hivták ki a mentőket öngyilkossági esetekhez. Mindkét öngyilkos nő volt és mindketten ismeretlen okokból méreggel akartak végetvetni életüknek. Az egyik eset az Eminescu-utcában történt, ahol egy hadnagy fiatal felesége vett be nagymennyiségű altatót. A másik öngyilkos, egy Irisztelepen lakó idős asszony. Az idejében kiszált mentők mindkét életuntat megmentették. Állapotuk súlyos, de nem életveszélyes.

A kolozsvári MINSz hirei:

A Magyar Népi Szövetség Kolozsvári Szervezete felhivja valamennyi tagjának figyelmét arra, hogy a tagsági könyveket az 1948-as évre kicserélt. Kéri tagjait, hogy tagsági könyvük kicserélésére munkanapokon délelőtt 8 és 1, délután 4—6 óra között Farkas-utca 7 szám alatti székházban Csibi Jolán pénztárosnőnél jelentkezzenek. Március 1. után a régi tagsági könyvek érvényüket vesztik.

Február 27-én, pénteken este fél 7 órakor szervezőbizottsági gyűlés a szervezet Farkas-utca 7 szám alatti székházában.

Világosság-Sport

42.480 lejt nyert fejenként két kolozsvári totozó

Uj módositások várhatók a találativersenyben

Kik győznek a IV. fordulóban?

KOLOZSVÁR. — A találati verseny III. fordulójában 16.992 szelvényt küldtek be. A beküldött szelvényeken egyetlen 12 találatot sem értek el.

11 találatot is csak két kolozsvári totozó ért el. A szerencsés nyerők fejenként 42.480 lejt nyertek. A 109.560-as és a 109,767-es szelvények tulajdonosai az Olimpia Sport üzlet Szabadság-tér 8 szám alatti helyiségében vehetik fel a megnyert összeget.

10 találatot heten értek el, akik fejenként 12.137 lejt nyertek. A nyertes számok a következők: 204001 Galac, *108427 Kolozsvár, 93078 Kolozsvár,* 78509 Temesvár, 17873 Nagyvárad, *34862 Kolozsvár,* 76058 Nagybánya.

A III. fordulóban beérkezett szelvények közül 3700-at Temesvárról, *2600-at Kolozsvárról,* 2600-at Nagyváradról, 1600-at Aradról küldtek be. Bukarestben 3500-an vettek részt a versenyen, de *egyetlen fővárosi totozónak sem sikerült nyernie.*

A toto rendezőbizottsága most azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a szelvényeken jelenleg szereplő labdarugó mérkőzéseken kívül más sportágakat is bekapcsoljon a versenybe. Elsősorban a kosárlabda, kézilabda, ökölvivó csapatversenyekről van szó.

Tervbe vették külföldi mérkőzések jelölését is. Ezek szerint magyar, jugoszláv és csehszlovák labdarugó mérkőzések kerülnének a szelvényre.

A toto-mérkőzések negyedik fordulójában a szelvényeket teljes címmel ellátva, *szombaton este 6 óráig* kell leadni az Olimpia Sport Szabadság-tér 8 szám alatti helyiségében, az AGITOT Szabadság-tér 5 szám alatti ügynökségében, vagy a Postatakarékpénztár (CEC) Szabadság téri fiókjánál.

A IV. fordulóban sorra kerülő mérkőzések eredményeinek eltalálása sem látszik könnyűnek.

Totomérkőzések a IV. fordulóban egyébként a következők:

1. Universitatea—Hadsereg.
2. UDR—CFR Kolozsvár.
3. CFR Bukarest—Dermata.
4. FC Ploesti—Szabadság.
5. RATA—Jiul.
6. CFR Temesvár—Ciocanul.
7. Soimii—Arzenal.
8. Textila Szentgyörgy—Politechnika.
9. CFR Iasi—Astra Poiana.
10. Indagrara—Locomotiva.
11. Minaur—Sanitas.
12. Törekvés—Sodronyipar.

A. ITA—Unirea Tricolor.
B. Juventus—Medgyesi MSC.
C. Minerul—CAMT.
D. CFR Nagyvárad—Surianul.

Az *Universitatea—Hadsereg* mérkőzés győztesének az otthonában játszó egyetemista csapatot jósolhatjuk. (1.)

A toto-szelvény kettes kockájába az *UDR—CFR (Kolozsvár)* mérkőzés győztesének a kolozsvári vasutas együttest jósoljuk. (2.)

A *CFR (Bukarest)—Dermata* mérkőzés esélyese a fővárosi csapat. A bőrgyárlak idegenben jobban szerepelnek mint otthonukban és ha csatársoruknak kifut, könnyen döntetlent is elérhetnek. A papirforma szerint a CFR a mérkőzés esélyese. (1.)

Az *FC Ploesti—Szabadság* mérkőzés valószinű győztesének a nagyváradi együttes látszik. A Szabadság eddig elért eredményei is ezt igazolják. A polesti együttes otthonában mindig kemény és nehéz ellenfél, a váradiaknak nagyon meg kell küzdeni a bajnoki pontokért. — Jóslatunk: Szabadság győzelem. (2.)

A *RATA—Jiul* mérkőzés esélyese az otthonában játszó marosvásárhelyi együttes. (1.)

A *CFR (Temesvár)—Ciocanul* mérkőzés győztesének az otthonukban játszó vasutasokat jósoljuk. (1.)

A toto-szelvény 8-as kockájába a *Soimii—Arsenal* mérkőzés győztesét kell megjósolni. Az otthonában játszó Soimii együttese az NB II. első csoportjának első helyén áll 27 bajnoki ponttal. Az Arsenal csapata 20 ponttal a bajnoki táblázat 6. helyén áll. A két együttes összecsapásából az otthonában játszó Soimii együttesét jósoljuk győztesnek. (1.)

A *Textila (Sepsiszentgyörgy)—Politechnika* mérkőzés győztesét nehéz eltalálni. A sepsiszentgyörgyi együttes az NB II. második csoportjának bajnoki táblázatán 23 ponttal, a negyedik helyen áll. A Politechnika 20 ponttal az ötödik. Kemény küzdelem után, döntetlenhez közelálló eredményt, vagy talán inkább az otthonában játszó Textila győzelmét jósolhatjuk. (1.)

A *CFR (Iasi)—Astra Poiana* mérkőzés is teljesen nyilt. A két együttes közül bármelyik nyerhet. A vasutas csapat az NB II. második csoportjában 16 ponttal a 11., míg az Astra Poiana csapata, ugyancsak 16 ponttal, a bajnoki táblázat 12. helyén áll. A két együttes összecsapásából az otthonában játszó vasutas csapat győzelme látszik valószínűnek. (1.)

Az *Indagrara—Locomotiva* mérkőzés eredményét szintén nehéz megjósolni. Az Indagrara a NB II. harmadik csoportjának bajnoki táblázatának — 17 mérkőzéssel 13 ponttal — a 12. helyén áll. A Locomotiva — 16 lejátszott mérkőzéssel, 15 ponttal — a táblázat 10. helyén áll. Az Indagrara győzelmét jósoljuk. (1.)

Nagy küzdelem és kemény harc várható a *Minaur—Sanitas* mérkőzésen. Az othonában játszó Minaurt nehezen győzheti le a szatmári csapat. A Minaur az NB II. negyedik csoportjának bajnoki táblázatán a 12., míg a Sanitas a 10. Döntetlenhez közelálló eredményt, vagy a nagybányai csapat győzelmét jósoljuk. (1.)

A *Törekvés—Sodronyipar* mérkőzés esélyese a vendégcsapat. A szatmári oroszlánbarlangban nehéz mérkőzés után a Sodronyipar győzelme látszik valószinűnek. A Sodronyipar csapata az NB II. negyedik csoportjának bajnoki táblázatán a 2., míg a szatmári Törekvés a 7. helyen áll. (2.)

A IV. fordulóban a kitűzött összes mérkőzéseket február 29-én, vasárnap játszák le. A pótmérkőzések közül nem valószínű, hogy a találati versenynél egy is számításba jön. Az *ITA—Unirea Tricolor* mérkőzés biztos győztesének az aradi csapat látszik. (1.) A *Juventus—Medgyesi MSC* mérkőzés esélyese az otthonában játszó főváros együttes. (1.) A *Minerul—CAMT* mérkőzés győztesének az NB II. harmadik csoportjának bajnoki táblázatán a második helyen álló CAMT együttesét jósoljuk. A Minerul a nyolcadik helyen áll. (2.) A *CFR Nagyvárad—Surianul* mérkőzés esélyese a nagyváradi vasutas csapat. (1.)

Az NB II. negyedik csoportjában a vasárnapi negyedik tavaszi fordulóban a következő mérkőzések kerülnek lejátszásra. *Tordán:* CFR—Tisza. *Nagybányán:* Minaur—Sanitas. *Dicsőszentmártonban:* Sticla—CFR Piski. *Nagyváradon:* CFR—Surianul. *Fogarason:* Explosivii—CFR Marosvásárhely. *Aninabányán:* Aninoasa—Phönix. *Szatmáron:* Törekvés—Sodronyipar.

Kolozsváron vasárnap a következő labdarugó mérkőzések kerülnek lejátszásra. A városi sporttelepen délután 2 órakor: *Hadsereg II.—Kolozsvári Helyőrség.* Vezeti Moldován Victor. Határjelzők: Nagy Béla és Luca. 4 órakor: *Universitatea—Hadsereg* mérkőzés. Határjelzők: Polareczki és Varga.

A kerületi labdarugó bajnoki mérkőzések sorrendje a következő: Városi kispálya délelőtt fél 10 órakor *CFR II.—KKASE.* Vezeti: Harcsatosi. Határjelzők: Rónai és Weszlovszki. Fél 12 órakor: *Dohánygyár—Haggibbor.* Vezeti: Szatmári. Határjelzők: Kovács és Incze. A Egyetemi Stadionban: Fél 10 órakor: *Universitatea II.—Irisz.* Vezeti György. Határjelzők: Puscariu és Kiss. Fél 12 órakor: *Olimpia—Textila.* Vezeti: Nicoara. Határjelzők: Armeneanu és Kun.

A vasárnapi kettős mérkőzésre a szakszervezeti sportfelelősök szombaton déli 12 óráig vehetik át kedvezményes jegyeiket az Olimpia Sport Szabadság-tér 8 szám alatti helyiségében.

Világhirü szovjet sportolók

A szovjet nők négy év alatt 16 világrekordot állitottak fel különböző sportágakban. Az 1946 évi világranglistán pedig — hogy csak egyik közeli példát említsük — mind a tíz első helyet szovjet gyorskorcsolyázó-nők foglalják el. A legújabb világsiker szintén a szovjet gyorskorcsolyázó-nők nevéhez füződik:

MARIJA ISZAKOVA

a Finnországban most véget ért nemzetközi gyorskorcsolyázó női versenyen ragyogó teljesítménnyel nyerte 1000 és 3000 méteren a világbajnokságot. Ezzel Iszakova több mint tizéves sportműködésére tette fel a koronát. Tavaly télen, mint emlékezetes, ő nyerte az összetett bajnokságot a Szovjetunióban, Marija Iszakova 500 méteren elért 48.3 másodperces eredményétől az 5000 méteren elért 9 perc 48.4 másodperces eredményéig valamennyi távon a világrekord közelében jár.

LIDIA SZELIHOVA

a szovjet női sport egyik új igérete a hozzáfűzött reményeket a mostani finnországi versenyen fényesen igazolta. Második helyen végzett, közvetlenül a világbajnok Marija Iszakova mögött. Nem sokkal maradt a mögötte a másik kiváló szovjet gyorskorcsolyázó nő, Zoja Holscsakova. Szelihova 500 méteren első volt. A finnországi gyorskorcsolyázó női világbajnokságon mind a három díjat, az arany, az ezüst és a bronz érmet a szovjet női versenyzők nyerték.

SPORTHIRADÓ

A MAGÁNTISZTVISELŐK ÉS KERESKEDELMI ALKALMAZOTTAK szakszervezete felhívja összes sakkozóit, hogy február 29-én, vasárnap reggel 9 órakor a szakszervezet helyiségében megtartandó versenyen pontosan jelenjenek meg.

A NÉPI MOTO-SPORT vezetősége felhívja összes tagjait, hogy ma, pénteken este 7 órakor az Aggmenház Marx Károly-utca 22 szám alatti nagytermében megtartandó értekezletén jelenjenek meg.

AZ ORSZÁGOS ÖKÖLVIVÓ bajnokságok során a tegnap, csütörtökön megtartott elődöntő mérkőzések során Ripka (Dermata) pontozással veresége szenvedett a bukaresti Sandu Iontól. Komjáthy (Dermata) nagy pontfölénnyel legyőzte Schultzot.

A VASAS S. E. vezetősége felhívja az összes törpe- és gyermek játékosokat, hogy ma, pénteken délután 5 órakor az egyesület helyiségében (Március 6-utca 34 szám) megtartandó értekezleten feltétlenül jelenjenek meg. — A Vasas S. E. újonnan megválasztott labdarugó szakosztályának vezetősége ma, pénteken délután 6 órakor tartja első ülését, melyre meghívja mindazokat, akik a jövőben az ujjászervezett labdarugó szakosztályban munkát óhajtanak kifejteni.

1848 centenáriumának müsora

1848 március 15-e századik évfordulójának ünneplése alkalmából a Román—Magyar Társaság az alábbi müsort ajánlja fiókjainak és alkalmi ünnepi bizottságainak:

1. Megnyitó beszéd magyar és román nyelven. 2. Szavalatok Petőfi verseiből és az 1848-as forradalommal foglalkozó román költők verseiből. 3. Magyar és román népi táncok és énekek. 4. 1848-as tárgyu élőkép vagy szindarab a román—magyar testvériség hangsulyozásával. 5. Megfelelő énekszámok, kórusok. 6. A munkát diszérő zenekari számok.

Természetesen ez a müsor csak tervezet, amelynek keretébe szükséglet és a helyi lehetőségek szerint más müvészi számok is beilleszthetők, a helyi bizottságok kellően megfontolt politikai és müvészi véleményezése alapján.

Mindenképpen szükséges, hogy az ünnepélyen kihangsulyozzuk a román—magyar testvériséget ugy müvészi, mint politikai szempontból.

A március 15-iki ünnepségek mindenütt nyilvánosak, belépti dij nem szedhető.

Az ünnepségek alkalmából árusithatók demokratikus könyvek, folyóiratok és képek.

A ROMÁN—MAGYAR TÁRSASÁG KÖZPONTJA.

Beszélgetés Balogh János főmérnök özvegyével

A sármási gáz felfedezésének izgalmas története

KOLOZSVÁR. — Az udvaron sirkövek és keresztek. Fenn a domboldalon a temetői kápolna. Ebben a szomoru környezetben, kicsi, hideg, nedvesfalu lakásban él özvegy Balogh Jánosné, a sármási földgáz felfedezőjének hetven esztendős özvegye.

Finom, kékszemü, élénkszellemü, kedves matróna, aki szivesen fogad és készséggel mondja el a sármási gáz felfedezésének történetét, amelyhez köze van, mert hiszen harminc éve halott férjének müve volt a gáz felfedezése, az ő urának eredménye, nagy kalandja, későbbi életének értelme volt e felfedezés és az ezzel kapcsolatos események.

Ismeretlen nevü munkás hivta fel a figyelmet

Balogh János tordai főmérnöknek és Steiger Zsiga mérnöknek, aki a marosujvári sóbányánál dolgozott arra, hogy Sármáson valami megmagyarázhatatlan eredetü robbanás történt. Balogh főmérnök kollégájával együtt Sármásra utazott és a ma már elfelejtett nevü ismeretlen munkás utmutatása alapján mérnöki tudásuk segitségével megtörtént a földgáz felfedezése. Az ismeretlen, aki elindította a földgáz utján, nem lenne ismeretlen, ha a háboru alatt Baloghné iratai, férjének irásai, feljegyzései, kitünő diplomái nem tünek volna el. Ugyanis Balogh főmérnök pontosan feljegyezte a földgáz felfedezésének történetét s bizonyára megörökitette utmutatójának nevét is, aki a hatalmas jelentőségü felfedezést tulajdonképpen elindította.

A régi butorok, családi képek között tovább hallgatjuk a történetet:

— Az uram lelkendezve, szinte ujjongva jött haza Sármásról. Pontosan emlékszem a szavaira: „Fiam, — mondotta — ez a felfedezés olyan nagy, olyan óriási dolog, hogy az ember nem is tudja felbecsülni jelentőségét ma még nem is láthatja...“ — De a nagy lelkesedést alaposan lehütötték azok az illetékesek, akikhez az uram a földgáz ügyében fordult.

Évekig kilincselt Balogh mérnök, évekig bizonygatta a földgáz hatalmas gazdasági jelentőségét, mig csakugyan megindultak a munkálatok és megtörtént a gáz bevezetése — egyelőre csak a Solvaigyárba, majd egész Torda területére. Leirni sem lehet azt a sok huzavonát, akadályt, amit le kellett küzdenie. Legtöbben azt kérdezték tőle, hogy garantálja-e a földgáz kifogyhatatlanságát. Erre azt felelte, hogy ő nem garantálhatja, hogy mi van a föld alatt, azonban a gyár termeléséhez hosszu évekig elég lesz a gáz s nem kell a szenet olyan nehézségekkel s oly nagy költséggel hozatni ezentul. Mint ismeretes, a szódagyártásnál meszet égetnek, s erre sok tüzelőanyag kell

Sok év telt el azóta. Kolozsváron harminc évig elszabotálták a földgáz bevezetését olyan időkben, mikor a fakitermelők és kereskedők „protekciója“, a hanyagság és szándékos nemtörődömség megfosztotta a mi városunkat az olcsó és magátólértetődő földgáz bevezetésének lehetőségétől. Friss munkabrigádok keze nyomán, erős karok lendületes munkája eredményeképpen a napokban avatják fel Kolozsváron a gázt. S e fellobbanó fény mellett emlékezik most az első erdélyi gázvezeték felfedezőjének özvegye.

— Mikor halt meg Balogh mérnök?

— Tizennyolcban, abban a nagy spanyoljárványban — feleli. — Tudja, lelkem, ő igazán hivatása áldozata lett. Ugy történt, hogy a gyárban sztrájk tört ki s ő a betegágyból kelt fel, hogy vezesse a békéltető tárgyalásokat. A munkásai nagyon szerették. Sikerült is nagyobb fizetést, jobb élelmezést kihareolnia a számukra, azonban visszaesett betegségébe és napok alatt elpusztult...

Egy könnycsepp gördül le a kedves, öreg arcon.

— És Balogh mérnök özvegyének mi lenne legfőbb kivánsága?

— Nekem? Hogy két fiam — egyik mérnök, másik orvos, — mindketten külföldön élnek, boldogok legyenek. Meg azt, hogy én is gázzal füthessek, mert látja, a kis nyugdijamat mind fára költöm és mégis rengeteget fagyoskodom ebben a jéghideg, kifüthetetlen, nedvesfalu lakásban. Ugy szeretném, ha gázzal füthetnék én is...

M. L.

Jogi tájékoztató

1. A pénzügyminisztérium magyarázó közleménye szerint csak az adólajstromokban elő nem irt adók be nem jelentése, illetve ki nem fizetése esik az adóeltitkolások megtorlásáról szóló törvény büntető rendelkezései alá.

Ebbe a csoportba tartoznak az összes közvetett adók és illetékek, a forgalmi adó, rendkivüli adó, fogyasztási illetékek, vámdijak, valamint azok az egyenes adók, amelyek levonásokból és befizetésekből származnak, mint amilyenek a fizetések utáni adó, ingóságokra kirótt adók és a szabadfoglalkozásu vagy kereskedő-bérlők részéről fizetett házbéradó.

2. Az igazságügyminisztérium elrendelte, hogy a törvényszékek kereskedelmi tanácsai az egyenes adótörvény 41. szakaszának 4. bekezdése és az 52. szakaszának 5. bekezdése értelmében láttamozzák azoknak a kereskedelmi és iparvállalatoknak az üzleti könyveit, amely vállalatok cégét nem jegyeztek be a céghivataloknál és amelyeket 100.000 lejnél nagyobb adóval róttak meg. Az ilyen cégeknek azonban az adókivető hatóságoktól kiállitott bizonyitványt kell felmutatniok arról, hogy 100 ezer lejnél nagyobb jövedelem után adóztatták meg őket.

3. Pótadóvallomásokat lehet tenni az adóeltitkolások megtorlására vonatkozó törvény megjelenése előtt vagy után elkövetett eltitkolt egyenesadó, közvetett adóknak és illetékeknek, valamint az adólakhely bejelentésére tett nyilatkozatok helyesbitésére. Ebben az esetben az adózó mentesül a büntetésektől.

A „Termeljünk többet“

jelszó minél gyorsabb megvalósitása érdekében a Magyar Népi Szövetség országos gazdasági bizottsága közösségi munkára szólitja a falusi és városi dolgozókat. Összekapcsolódik ez az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület oktató munkásságával, mert az EMGE-tanfolyamokon át ismerik meg a haladnivágyó földmüvesek azt, hogyan lehet jobban termelni.

A március és április hónapra elkészitendő munkaterv gerincét a vetések gyors és maradéktalan elvégzése kell képezze. Itt vár nagy szerep az ifjak bekapcsolódására a közösségi munkába. A husvéti vakáció legszebb ünneplése, az igazi krisztusi szeretet megtestesitése lesz számukra segiteni az özvegyeken és árvákon, megmunkálván azok földjeit. A barázdákon dolgozó ifjuság munkája száritja fel ezek könnyeit és oldja fel kétségbeesését, hogy biztositva látja kis földjének bevetését és ezen keresztül kenyerét.

A városi dolgozók bekapcsolódása azáltal, hogy önkéntesen vállalt munkával igyekeznek a földmüvesek eszközeit, megjavitani, hozzásegitik azokat, hogy jobban termeljenek, mert régi igazság az, hogy jó szerszámmal félannyi idővel és munkával lehet elérni a kitüzött célt. A tavaszi vetésnél pedig az idő sokat jelent, mert egy napi késést esetleg sok mázsa terméscsökkenéssel fizet meg a késlekedő földmüves.

A földmüvesség pedig a kapott segitséget tartsa kötelességének viszonozni azzal, hogy a tavaszi vetések befejezte után fogataival a városokban felgyülemlett szemetet, hulladékot, törmeléket szállitsa el s igy egyuttal részesévé válik a közegészségügyi kampánynak is.

Az EMGE, a magyar földmüvesség nagy népi szervezete gazdakörein és tagjain keresztül ez évben is sikerrel kiván közremüködni a tavaszi vetési kampányban, még fokozottabban, mint az elmult esztendőben. Szakemberei révén támogatást nyujtani, hogy egy talpalatnyi föld se maradjon bevetetlenül, ezt teszi kötelességévé jelmondata: „Termeljünk többet és jobban“.

A magyar dolgozók nagy anya-szervezetének, a Magyar Népi Szövetségnek felhivása a városi és falusi dolgozók számára parancs kell legyen és teljesitése kötelesség.

BIKFALVY FERENC

Támogatja a szabadságukért harcoló népeket a világ demokrata ifjusága

MOSZKVA. — A Demokratikus Ifjusági Világszövetség végrehajtóbizottsága Rómában ülést tartott. A végrehajtóbizottság ülésén részletesen ismertették az utóbbi idők politikai eseményeit, majd határozatot hoztak, melynek értelmében felhivják a világ demokratikus ifjuságát, támogassa a spanyol, görög, kinai, indonéziai és vietnami demokratikus ifjuság harcát az elnyomók politikájával szemben.

A végrehajtóbizottság határozatában rámutatott arra, hogy az utóbbi időben az angolszász ifjuági szervezetek szakadást akarnak előkészíteni a demokratikus ifjuság világszövetségében. Felhivja tehát az ifjuási szervezetek figyelmét, legyenek éberek, erélyesek és küzdjenek minden ilyen irányu tervek megakadályozására.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Amerika, a gengszterizmus hazája

Negyedévenként tizezer gyilkosság

Egyedül Csikágóban naponta harminc fegyveres támadásról számolnak be a lapok

Amerika — ez tudnivaló — a gengszterek világa. Gengszter, magyarul bandita, de különlegesen amerikai fajta, olyan hatalommal, összeköttetéssel és megszervezettséggel, amilyennel sehol másutt a világon nem találkozunk. Ennek oka az amerikai rendőrség példátlan korrupciója és romlottsága, mely lehetővé teszi, hogy a banditák és a rendőrök a legnagyobb egyetértésben együttmüködjenek. Másrészt a dollármilliomosok profitéhsége és romlottsága is hozzájárult a gengszterizmus kifejlődéséhez, mert hiszen az egész „intézményt“ ők segitették és létesitették.

Kik voltak az első gengszterek?

Volt Csikágóban egy napilap; a „Tribune“, melyet egy Joe Patterson nevü milliomos adott ki. De nagy konkurrense támadt a ma is hirhedt Hearst ujságkirály személyében, aki már akkor kimutatta „oroszlánkörmeit“. Patterson ujságja elárusitóhelyei részére megvásárolta azokat a népes utcasarokat, ahol utóbusz- és villamosmegállók voltak s ahol igy természetesen a mindig rohanó amerikaiak kénytelenek voltak pár percre megállni. Hearst az „Exminer“ kiadója — mindez 1910-ben történt — nem tudta, hogy miképpen biztositsa magának a jó standokat. 13—14 éves suhancokat szerződtetett, akik alaposan, fizetésért elvertek a Patterson lapjának árusitóit.

Pár hónapon belül már két geng — azaz banda — müködött és ott verte egymást, ahol tudta. A harcban H[illegible] győzött, az ő bandája erősebb [illegible]

A [illegible]mpás ötletet megszivlelték [illegible] üzletemberek. Ahol üzleti érdekről volt szó, ott gengsztereket alkalmaztak, akiknek száma napról-napra nőtt. Mikor ugyanezek 1910-ben megkezdődött Csikágó villamositása, a gáztársaság banditái és [illegible] villamostársaság gengsztereit közt [illegible] közelharc fejlődött ki. A példát követték: a konkurrensek bérelt banditái pénzért semmisitették meg egymást. S a gengszterek száma egyre nőtt, kifejlődött a gengszterizmus, mint intézmény, melynek azonban most már saját céljai voltak: zsarolás, bankrablás, emberrablás, gyilkosság. A banditák 45 százaléka kiskoru, fele 30 éven aluli fiatalember. Valamennyien munkakerülő, rossz hajlamu, kalandkereső fiatalok, akiket a nyomor, a munkanélküliség és nem kismértékben a gengsztertipust szinte idealizáló hollywoodi filmek, meg a könnyü és „kalandos“ megélhetés lehetősége csábit erre a pályára.

A gengsztereknek valóságos kémszervezete van, külön megbeszéléseket tartanak meghatározott, saját tulajdonukban lévő helyeken s nem egyszer óriási hatalomra tesznek szert, mint például a hirhedt Al Capone, akit százszor is letartóztattak, de pénze és összeköttetése révén százszor megmenekült és végül is saját villájában „ágyban, párnák közt“ halt meg — mint egy nyugalomba vonult közéleti kitünőség.

Hihetetlen nagy azoknak a gengsztereknek a száma, akik látszatként valamilyen tisztességes mesterséget üznek: kávéház-, klubtulajdonosok, kereskedők, stb. És a legszomorubb mindebben a newyorki törvényszék elnökének nyilatkozata. Fredrick Kernschau elnök ugyanis ezt mondta nemrégen egy ujságirónak:

— Magam is több olyan gengsztert ismerek, akik pénzelik a politikai pártokat...

Nem csoda hát, hogy a korrupt Amerikában legyőzhetetlen az a banditizmus, mely egymagában Csikágóban negyedévente tizezer gyilkosságot s naponta 30 fegyveres támadást „produkál...“

Szovjet léggömb sztratoszféra-utja

Négy órán keresztül 10 és félkilométerre a föld felett

MOSZKVA. — Három szovjet repülő a napokban szubsztratoszféra kisérleti felszállást végzett. A szovjet repülők kisérleteik céljára „SSSR MR—100“ jelzésü, legmodernebb sztratoszféra-léggömbön indultak megdönteni Picard tanár világrekordját.

A léggömb reggel hat óra negyven perckor emelkedett a magasba és egy óra mulva a repülők már szikratávirón jelentették, hogy 6400 méteres magasságban vannak és készülékeik kitünően müködnek. Nyolc óra negyvenhárom perckor elérték a 10.450 méteres magasságot.

Négy órán keresztül tartózkodtak ebben a magasságban és rendkivül értékes tudományos megfigyelést eszközöltek.

10 évi fegyházra ítélték Szügyi Zoltánt, a fasiszta Szent László hadosztály parancsnokát

BUDAPEST. — A népbíróság most hozott ítéletet *Szügyi* Zoltán vezérkari ezredes, a volt Szent László hadosztály hirhedt parancsnokának bűnügyében.

A vádirat szerint Szügyi Zoltán, aki a volt kolozsvári II. hadtest tüzérségi parancsnoka volt, 1942 őszétől 1943 tavaszáig a keleti arcvonalon teljesített szolgálatot. Később a Kárpátokban egy ejtőernyős ezred parancsnoka lett. Szálasi hatalomrajutása után Szügyi jelesküdött a nyilas uralomra és *Beregffy* Károly hadseregparancsnok rendeletére megalakította a Szent László hadosztályt. Az ismétlődő szökések meggátlására *Szügyi parancsot adott, hogy azokat a leventéket, akik nem akarnak tovább harcolni, ki kell végezni.* Amikor a felszabadító csapatok megközelítették Budapestet, Szügyi egész hadosztályával nyugatra vonult.

A tárgyaláson Szügyi azzal védekezett, hogy a terhére rótt bűncselekményeket, mint katona, parancsra teljesítette, mert erre esküje kötelezte.

Szügyi Zoltánt a népbíróság bűnösnek találta, mert háborúra uszított és ezért *10 évi fegyházra és vagyonelkobzásra ítélte.*

Csehszlovákiában győzött a népi erők igazsága

PRÁGA. — A csehszlovák nemzetgyűlés kommunista, szociáldemokrata, katolikus néppárti és a szlovák kamara tagjai arcvonalának bizottsága megtartotta első ülését. Az értekezlet után felhívást bocsátottak ki a nemzetgyűlés ama tagjaihoz, akik nem vettek részt tevőlegesen a demokrata arcvonal akciójában. A felhívásban felszólították ezeket a képviselőket, hogy tegyék magukévá a népi demokrácia alapelvét, segítsenek a rendes parlamenti élet továbbvitelében és támogassák az újonnan megalakult kormányt.

A Prágában megjelenő „Pracse" című lap elismeréssel adózik Benes elnök megértő politikájának, aki kellő mértékben össze tudta egyeztetni a nép és a dolgozó osztály erőinek kívánságát az ország érdekeivel.

A „Rude Právo" azt írja, hogy *az igazi demokratáknak sikerült győzedelmeskednie a reakció és a külföldi imperialista körök cselszövései fölött.* A szociáldemokrata „Pravo Lidu" hasonló hangon ír.

A prágai rádió hírt adott arról, hogy a nemzeti szocialista párt szervezetei az egész köztársaságban bomlásnak indultak. A párt eltávolított két reakciós minisztere, Sramek és Hála a kormányból történt kiválásuk után, két egymilliós csekket akartak beváltani a postatakarékpénztárnál, azonban a csekkeket az előzetes letiltás miatt nem válthatták be.

Londonból jelenti a Telepress hírszolgálati iroda: Néhány héttel a csehszlovák kormányválság kitörése előtt az angol és amerikai imperialista körökben általános reménykedés uralkodott. Ezek a körök alig titkolható izgalommal figyelték a csehszlovák jobboldali körök belső felforgató munkájának eredményét, amely most a népi erők ellenállása következtében teljesen megsemmisült.

A moszkvai „Pravda" tudósítója a csehszlovák kormányválsággal kapcsolatban megjegyzi, hogy *az igazság győzött, a népi erők igazsága a reakció és nyugati imperialista erők felett, melyek Csehszlovákiát a Szovjetunióval szemben Keleteurópában harci támaszponttá akarták kiépíteni.*

Népszandálokat gyárt a Dermata

KOLOZSVÁR. — A Dermata-gyár termelési bizottsága határozatot hozott, melynek értelmében a gyár már a közeljövőben megkezdi az olcsó, izléses, szépkivitelű, ugynevezett női népszandálok gyártását. A cipőgyár a hulladékbőrt használja fel erre a célra. A szandálokat nagy mennyiségben, a dolgozók számára hozzák forgalomba.

Menetrendi változások a Bukarest-Kolozsvár-Nagyvárad-Szatmár vasutvonalon

KOLOZSVÁR. — A CFR vezérigazgatósága február 22-től kezdve változtatásokat eszközölt a vasuti menetrendben, a Bukarest—Kolozsvár — Nagyvárad—Szatmár viszonylatban.

A módosítás szerint az eddig Bukarest északi pályaudvar és Szatmár között közlekedő 4001. számu személyvonat a fenti határidőtől kezdve *Bukaresttől csak Kolozsvárig közlekedik,* viszont a 4003 számu személyvonat vonalát, amely eddig Bukarest és Kolozsvár között bonyolitotta le a forgalmat, meghosszabbitották Szatmárig. Február 22-től kezdve *Bukarest és Szatmár között a 4003 és 4002. számu személyvonatok közlekednek, mig Bukarest és Kolozsvár között a 4001. és 4004. számu személyvonatok.*

Beszüntette a CFR vezérigazgatósága február 22-től kezdve Kolozsvár és Nagyvárad között a 3465. számu személyzeti vonat közlekedését is. Ennek a vonatnak szerelvényét Nagyváradra rendelték és abból állitják össze a hétfői napon közlekedő 3466. számu személyzeti vonatot, amellyel a CFR alkalmazottak állomáshelyükre térnetnek vissza.

——

A tifusz elleni küzdelem

résztvevőinek felhívjuk figyelmét azokra a nyomorúságos, elhanyagolt, a régi kizsákmányoló társadalom bélyegét még mindig magukon viselő gyermekekre, akikre csak ránéz az ember és tudja, hogy terjesztik a ragályt és akik — rendszeresen járnak moziba.

Ezek az elhanyagolt kis csavargók az utóbbi időben hihetetlen módon elszaporodtak. Uton-útfélen koldulnak, felszállnak az autóbuszokra, ahol mindig akad egy-egy jószívű utas, aki kifizeti helyettük a jegy árát. Egy ilyen tizenkét év körüli kislány például szinte teljesen meztelenül utazgat és koldul az autóbuszokon. Lilára válva, hideg-től vacogó foggal, jóformán egy szál bluzban, muff helyett rongyokba csavart kézzel, rettenetes elhanyagoltan. Ugyanez a kislány napi alamizsnáját — mozijegyvásárlásra költi, s naponta látható valamelyik filmszínház előcsarnokában, több más, hasonló társával együtt.

Egy másik gyerek parányi öccsét küldi be koldulni a mozikba. Még „perselyt" is ad a kezébe, egy dobozt, amelyre lyukat vágott gondosan. A kisgyerek valósággal ragad a piszoktól, akárcsak a többi kis csavargó, mozibajáró utcagyerek, akiket beengednek moziba, nyilvános helyiségekbe — nagygyűlésen is láttunk ilyen gyermeket, aki „szórakozni" ment oda, mert nem volt más dolga — és senki sem gondol ugylátszik arra, hogy valamit tenni kell s meg kell akadályozni a kétlábon járó bacillustelepeket a járványok terjesztésében és főleg, hogy meg kell menteni őket.

Olcsó szentimentálizmussal, sopánkodással azonban nem segítünk a bajon. Kövessük ebben a kérdésben a Szovjetunió példáját, ahol az első világháború után a csavargógyerekek egész raja élt az országban. A megerősödő új szocialista állam első gondjai közé tartozott ezeket a gyerekeket összeszedni, otthont adni nekik, megtanítani őket tisztaságra, rendre és hasznos, dolgos embert nevelni belőlük a társadalomnak.

A most megalakult Egységes Női Szervezet azt hisszük kiterjeszti majd figyelmét erre a kérdésre is. Mert nem engedhető meg, hogy kódorgó, koldusgyerekek raja éljen és rosszat tanuljon a kalandor filmekből, amikor hasznos tagja lehet épülő országunknak. (—n)

Megalakult Budapesten a Magyar-Román Kereskedelmi Kamara

BUDAPEST. — A Magyar—Román Kereskedelmi Kamara megtartotta alakuló közgyűlését.

Díszelnökké választották meg a következőket: Rónai Sándor, Gerő Ernő, Vas Zoltán és Darvas Józsefet. A romániai politikai és gazdasági élet vezetői közül díszelnökké választották meg *Gheorghiu-Dej* iparés kereskedelemügyi minisztert, *Luca* László pénzügyminisztert, *Bucur Schiopu* gazdasági államtitkárt és *Vijoli* Aurelt, a Román Nemzeti Bank kormányzóját.

A Kamara elnökévé *Conrad* Ottót választották meg, társelnökök Máj László, Máj József és dr. Antos István lettek, míg a főtitkár dr. Kis Tibor.

Ghica „herceg" kukoricát rejtegetett

BOTOSANI. — A Gazdasági Ellenőrző Szerv eljárást inditott *Ghica* Vladimir „herceg", *Secara* Ion rendelkezési állományba helyezett ezredes és *Valache* Stefan gazdag földbirtokosok ellen, akiknek kastélyaiban nagymennyiségü tengerit találtak elrejtve. Megállapitást nyert, hogy a három „földsur" nem teljesitette gabonabeszolgáltatási kötelezettségét.

A házkutatás során Ghica Vladimirnél 16.700 kiló, Secara volt ezredesnél 17.785, Valache Stefan birtokán pedig 5000 kiló tengerit találtak, amely mennyiségeket a beszolgáltatás elől vontak el.

A három gabonarejtegetőt letartóztatták, az államot, illetve a közfogyasztást illető tengerit pedig elkobozták.

——

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések szavankint 3 lej. Állástkeresőknek szavankint 2 lej. Cim a kiadóban és jeligés hirdetéseknél 10 lej pótdij fizetendő. *Házasság-levelezés* szavankint 6 lej. *Szöveghirdetés* szavankint 6 lej. *Közgazdasági hirdetés* szavankint 8 lej. *Keretes hirdetések* négyzetcentiméterenkint 5—6—7 lej. *Nyilttér* szavankint 12 lej

ADÁS-VÉTEL

KERESEK megvételre lefolyócsöveket, gázcsöveket. — „Katona", Traian-ut 13. 416

VESZEK rossz cipőket, hívásra házhoz megyek. Kalandos-utca 50 sz. 541

VARRÓGÉP, karikahajós eladó. Fürdő-utca 5, ajtó 3. 564

RÁDIÓ acélcsöves 3+2 sürgősen eladó. Pollak, Krizbai-utca 42. 552

750-ES BMW motorkerékpár jó állapotban eladó, vagy elcserélném egy kisebbel. Holdvilág-utca 35. 566

SÜRGÖSEN eladó modern kombinált szobabutor, kétajtós ruhaszekrény, hálószoba, lisztesláda. — Horea-út 62. 588

EGY rövid Stelzhämer zongora eladó. Kossuth Lajos-utca 32 szám, ajtó 2. 589

VARRÓGÉP eladó. Rákóczi-út 46, emelet. 586

SINGER sülyesztős varrógép és Orion 4+1 rádió jó állapotban eladó. Dózsa György-utca 29, üvegüzlet az udvarban. 579

ELADÓ Register Control, villanyóra. Horea-út 8. Koresma. 620

Használt cipő, *bakancs, csizma, bőrönd, aktatáska, nőitáska, alpakka evőeszközök, gyermekkocsikat hozza be* **„AQUINCUM" bizományi üzletbe** *Széchenyi-tér 20.*

HÁLÓSZOBA és konyhabutor eladó, vagy egy szoba-konyha lakással együtt átadó, eltávozás miatt. Kossuth Lajos-utca 26 sz. Román János. 598

ELADÓ fotelek, gyapjuszőnyeg 380×250, hangulatlámpa, férficipő 40-es. Kogalniceanu-utca 7, emelet, Horváth. F

EGY komplet diófaháló olcsón eladó. Kigyó-utca 5, délután 2—6-ig. 626

JÓKARBAN levő 2 fotel, 1 zeneszekrényes rádió és 1 fényképezőgép olcsón eladó. Horea-út 26, II. em. ajtó 8. 627

BUTORSZÖVETET megvételre keresek, porszívógép eladó. Cím a kiadóban. 630

ELADÓ háló betétekkel, ebédlőszőnyeg, szelon, konyhaberendezés, vaságy, fotelek, ebédlőkredenc. — Petőfi-utca 22—24, hátul emeleten. 607

MODERN, mély gyermekkocsi eladó. Dózsma-utca 43, ajtó 1 balra. 609

MODERN méhkaptárak és méz eladó. Györgyfalvi-út 18. 610

EGY új sötét komplett háló, Singer sülyesztős varrógép eladó. — Szappan-utca 14. 612

Elcserélném *belvárosi 2 szoba komfortos konyhás lakásomat ugyancsak belvárosi komfortos egy szoba konyhás lakással.* **Cím a kiadóban**

JÓKARBAN levő hordozható írógépet keresek bérbe. Cím a kiadóban. Gr

KERESEK megvételre egy kerekes tolószéket. — Cím: Gheorghe Asachi-utca 32. 616

Monitorul Oficialban minden közleményt megjelentetünk! Kolozsvári, belföldi lapok részére hirdetés, előfizetés felvétel. Mozi, rádió reklámok. **UHU iroda** KOLOZSVÁR, Molotov-utca 34.

TUDOMÁNYOS és szépirodalmi könyvek eladók. Berthelot-utca 10, emelet. 610

FORD kisteherautó gumi nélkül 35.000 lejért eladó. Telefon 19—64. 619

PÉNZ! Könyveket állandóan vásárol. UHU, Kolozsvár, Molotov-utca 34. 623

ELADÓ sürgősen házak 20-30-40-50 ezer lejért. — Elcserélek 2 szoba-konyha, kertes házat, hasonló városhoz közelebbi házzal, különbözetet fizetném, érdeklődni délelőtt. — „Terno" ügynökség, Széchenyi-tér 16, bejárat Kádár utcából. 611

BÉRBE keresek egy barna diófurniros ruhásszekrényt. Horea-út 22, házfelügyelőnél. 617

ÜZEMKÉPES favágógép fűrésszel és centrifugális pumpa együtt, vagy külön eladó. Racovita-utca 56. 605

INGATLAN-LAKÁS

KERESEK egy szoba-konyhás modern lakást, esetleg hallal. Költségeket megtérítek. Cím a kiadóban. 576

SZOBA-KONYHÁT, vagy egy nagy szobát keresek. Költségeket térítek. Cím a kiadóban.

SZOBA-KONYHÁT, vagy egy nagy szobát keresek. Költségeket térítek. Cím a kiadóban. 697

LAKÁST kaphat 2 diáklány. Cím a kiadóban. 624

EGY különbejáratu szoba, butorral vagy üresen, fürdőszoba használattal, költségek megfizetése ellenében átadó. Berthelot-utca 10, emelet. 618

ÁLLÁST KERES

MOSÁST, vasalást, takarítást, mindenféle fonást vállalok. Galamb-utca 17, ajtó 6. 593

PERFEKT román-magyar érettségizett fiatalember bármilyen állást vállal. Jókai-utca 12, II. 14. 622

KÖZÉPISKOLÁSOK tanítását vállalom. Jókai-utca 12, II. 14. 623

15 ÉVES leányka, sürgősen elmenne gyermek mellé. Cím a kiadóban. 604

ÁLLÁST KAPHAT

KERESEK utazót alkalmi cikkek elhelyezésére. Cím a kiadóban. 622

Gyapjut és vattát *fésülünk* **Armata Rosi 52.**

Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Kolozsvár. — No. 99. Fsoc. jud. Cluj.